NORAKSTS
Lieta Nr. A 42604407
A 3634-08/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2008.gada 30.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu rakstveida procesā 2008. gada 30.aprīlī Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *Dz.B.* pilnvarotās pārstāves *I.S.* pieteikuma par Rīgas domes 2007.gada 15.augusta lēmuma Nr.1-43/RD-07-875-ap atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 11.septembrī saņemts *Dz.B.* (turpmāk – pieteicēja) pilnvarotās pārstāves *I.S.* pieteikums par Rīgas domes (turpmāk – atbildētājs) 2007.gada 15.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-07-875-ap (turpmāk – Lēmums) atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu.

2007.gada 13.septembrī ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[2] No lietas materiāliem secināms, ka:

[2.1] 2007.gada 15.jūnijā Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde pieņēma lēmumu Nr.PIP-07-4635-ls/05-07/07-3804-AL „Par nekustamā īpašuma nodokļa un soda naudas aprēķinu" (turpmāk – sākotnējais lēmums).

[2.2] Pieteicēja to apstrīdēja daļā par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par 2006., 2005.gadu un 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs - decembris), kā arī soda naudas aprēķinu par savlaicīgu nepieteikšanos pašvaldībā kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātājai par 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs - decembris), 2005., 2006.gadu un par 2007.gada 2 mēnešiem (janvāris - februāris).

[2.3] Atbildētājs ar Lēmumu sākotnējo lēmumu atstāja spēkā negrozītu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam pieteicēja iesniedza pieteikumu tiesā. Pieteicēja pieteikumā norāda, ka:

[3.1] saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta trešo daļu nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir persona, kurai, atbilstoši likumā noteiktās institūcijas lēmumam, zemes reformas gaitā atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi un zeme ierādīta (iemērīta) dabā.

Ar šo norādījumu likumā likumdevējs ir precīzi pateicis, ka formāla īpašumtiesību atjaunošana uz zemi vēl nav pamats nekustamā īpašuma nodokļa

maksāšanai. Saskaņā ar iepriekš norādīto likumu zemei ir jābūt ierādītai vai vismaz iemērītai dabā, tas ir, jābūt atjaunotām zemes īpašuma, valdījuma un lietošanas tiesībām.

[3.2] Uz nekustamo īpašumu Rīgā, Gaujas ielā ar kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/* (turpmāk – nekustamais īpašums) zemes īpašuma tiesības formāli atzītas un atjaunotas ar Rīgas Apgabaltiesas 1997.gada 9.maija spriedumu civillietā C-1151/8-97. Zemes mērīšana un zemes mērījumu nostiprināšana Rīgas pilsētas Zemes kadastrā izdarīta tikai 2006.gada beigās. Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodaļā pieteicējai zemes īpašumtiesības nostiprinātas 2007.gada 1.martā.

[3.3] Atbildētāja Lēmumā norādīts, ka administratīvajā lietā atrodas zemes robežu plāns, kas Rīgas domes Finansu departamenta Ziemeļu rajona finanšu nodaļā saņemts 2002.gada 8.aprīlī ar reģistrācijas Nr.15-6/1035. Pieteicēja norāda, ka līdz 2006.gada decembrim šāds zemes robežu plāns Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā nav reģistrēts. Par 2002.gadā veiktajiem nekustamā īpašuma zemes mērīšanas darbiem pieteicējai informācijas nav.

Vienlaicīgi pieteicēja norāda, ka 2002.gada 8.aprīļa zemes robežu plānā nav ievērota Valsts zemes dienesta 1995.gada 1.augustā apstiprinātās Robežu uzmērīšanas tehniskās instrukcijas 8.1.punkts, tas ir, veicot zemes vienības robežu ierādīšanu vai uzmērīšanu - mērnieks zemes robežu plānā attēlo apvidus objektus (situācijas elementus).

Pieteicēja norāda, ka Rīgas domes Audita un revīzijas pārvaldes rīcībā bija tikai nepabeigta robežu uzmērīšanas skices kopija bez atzīmes par tās iereģistrēšanu Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un bez iepriekš norādītajā instrukcijā noteiktajiem apvidus objektiem (situācijas elementiem). Šī robežu plāna skices kopija nevar tikt uzskatīta par pierādījumu tam, ka 2002.gadā pieteicējai ir ierādīta vai iemērīta zeme un tādējādi atjaunotas zemes valdījuma un lietošanas tiesības.

[3.4] Uz nekustamo īpašumu īpašumtiesību faktiskā atjaunošana un zemes iemērīšana dabā aizkavējās objektīvu iemeslu dēļ, jo uz visa zemes gabala atradās apgrūtinājums, privatizējamais, maksātnespējīgais valsts uzņēmums „Valsts autotransporta uzņēmums „Ateks".

1997.gadā tika uzsākta šī valsts uzņēmuma privatizāciju, kuru pabeidza 1999.gada 3.martā, noslēdzot pirkuma līgumu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Inžserviss grupa". Pēc valsts uzņēmuma pārdošanas tas vairākkārt pārdots tālāk, un šobrīd tā pēdējais īpašnieks ir fiziska persona *N.E.*

Privatizējamais, maksātnespējīgais valsts uzņēmums atradās uz vairākiem zemes gabaliem (Gaujas iela 14.-22.), uz kuriem formāli bija atjaunotas īpašumtiesības privātpersonām, bet līdz uzņēmuma privatizācijas procesa pabeigšanai un arī pēc privatizācijas procesa pabeigšanas, nebija iespējams precizēt šo kaimiņu zemju robežas dabā. Bijušā valsts uzņēmuma teritorija arī šobrīd ir iežogota, apsargāta. Līdz ar to zemes īpašniecei - pieteicējai - nav iespēju, no viņas neatkarīgu iemeslu dēļ, valdīt un lietot savu īpašumu. Neskatoties uz to, ka pieteicējai piederošais nekustamais īpašums uz šo brīdi zemesgrāmatā reģistrēta kā viņai piederošs privātīpašums, reāla iespēja to valdīt un lietot arī šobrīd viņai nav.

[3.5] Tikai 2007.gada 24.maijā zemes pieteicēja ir noslēgusi zemes nomas līgumu ar pašreizējo ēku un būvju īpašnieku, kurš uz viņai piederošās zemes veic savu saimniecisko darbību un izmanto zemi pilnībā.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.pants nosaka, ka nekustamā īpašuma nodoklis jāsāk maksāt ar nākamo kalendāra mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību rašanās attiecīgi 1/3, 2/3 vai pilnas ceturkšņa nodokļa summas apmērā.

[3.6] Pēc pieteicējas rīcībā esošās informācijas, laika periodā no 1997.gada līdz 2007.gada aprīlim nekustamā īpašuma nodoklis par nekustamo īpašumu ir maksāts regulāri un šos nekustamā īpašuma nodokļu maksājumus izdarīja faktiskais zemes lietotājs un valdītājs - ēku un būvju īpašnieks.

Pieteicēja uzskata, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžetam nav nodarīts kaitējums, jo nekādu nodokļu parādu par iepriekšējo laika periodu par šo zemes gabalu Rīgas pilsētai nav.

[3.7] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta trešās daļas 2.punktā ir noteikts, ka par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē ir uzskatāma persona, kurai īpašuma tiesības uz ēkām un būvēm atjaunotas likumā noteiktajā kārtībā un kura tās pārņēmusi.

Ēku un būvju īpašnieki ir godprātīgi maksājuši nekustamā īpašuma nodokli par viņu faktiskā valdījumā un lietojumā nodoto zemi, uz kuras atrodas ēku un būvju īpašniekiem piederošais īpašums.

[3.7] Atbildētāja Lēmumā ir norādīts, ka spēka esošās tiesību normas, kas regulē nodokļu jomu, neparedz izņēmuma kārtību nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinam un samaksai, vadoties no pušu civiltiesiskajām attiecībām, un par nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanu ir atbildīgs nekustamā īpašuma tiesiskais valdītājs vai īpašnieks. Līdz ar to atbildētājs ir apstiprinājis, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs var būt arī tā tiesiskais valdītājs. Pieteicēja norāda, ka nekad un nekādus nekustamā īpašuma nodokļu maksāšanas paziņojumus līdz šim brīdim no Rīgas domes puses pieteicēja nav saņēmusi.

Pieteicēja principiāli atzīst nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus sākot ar 2007.gadu un lūdz ņemt vērā, ka viņai piederošais zemes gabals uz īpašumtiesību atjaunošanas brīdi un arī šobrīd apgrūtināts ar neperspektīvu valsts īpašumu (tagad privātīpašumu), t.i., viņai arī šobrīd nav sava īpašuma faktiskās valdījuma un lietojuma tiesības, kā arī to, ka Rīgas pašvaldības budžetam nav nodarīti faktiski zaudējumi.

Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 15.oktobrī saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi. Atbildētājs pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu minēto apsvērumu dēļ.

[4.1] Atbildētājs norāda, ka lietā nav strīda par to, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 9.maija spriedumu civillietā C-1151/8-97, kas stājies likumīgā spēkā 30.maijā, pieteicējai ir atzītas un atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi Gaujas ielā 22 (85 grupa, 67 grunts) 2814,2 kv.m platībā, precizējot zemes gabala platību pēc iemērīšanas dabā.

Pieteicēja savas īpašuma tiesības Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.1000 0033 0817 ir reģistrējusi 2007.gada 1.martā.

[4.2] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka īpašuma nodokli maksā fiziskās un juridiskās personas, kuru īpašumā vai valdījumā ir nekustamais īpašums. Savukārt šī panta trešās daļas 1.punktā ir noteikts, ka par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē ir uzskatāma persona, kurai

atbilstoši likumā noteiktās institūcijas lēmumam zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ir ierādīta (iemērīta) dabā.

Pēc atbildētāja rīcībā esošajiem datiem pieteicējas īpašumā esošais zemes gabals ar kadastra Nr./*dzēsts kadastra numurs/* tika uzmērīts 1999.gada 23.jūlijā. Savukārt zemes gabala kadastra Nr./*dzēsts kadastra numurs/*, robežu plāns Rīgas domes Finanšu departamenta Ziemeļu rajona finanšu nodaļā tika iesniegts 2002.gada 8.aprīlī (reģistrācijas Nr.15-6/1035).

Faktu, ka zemes gabala uzmērījums ir reģistrēts arī LR Valsts zemes dienestā apliecina Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsaraksti pēc stāvokļa uz 2004.gada 1.janvāri, 2005.gada 1.janvāri, 2006.gada 1.janvāri, 2007.gada 1.janvāri, kuros zemes vienībai Rīgā, Gaujas ielā, norādīta platība 2692 kv.m., kas atbilst administratīvajā lietā esošajam zemes robežu plānam, un kadastrālā vērtība.

[4.3] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 4.panta ceturtajā daļā noteikts, ka netekustamā īpašuma nodokļa maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsarakstu ateicīgajai pašvaldībai par tās administratīvajā teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem līdz taksācijas perioda 15.janvārim iesniedz Valsts zemes dienests atbilstoši nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā reģistrētajiem datiem par nekustamo īpašumu taksācijas perioda l janvārī.

Ņemot vērā augstāk minēto, atbildētājs uzskata, ka strīdus nekustamais īpašums, laika periodā, par kuru pieteicējai ir aprēķināts nodoklis, bija iemērīts dabā un iemērījums reģistrēts LR Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā, līdz ar to pieteicēja bija uzskatāma par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju un nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksātāju strīdus periodā, t.i., par 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs - decembris), 2005. un 2006.gadu.

[4.4] Atbildētājs norāda, ka saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta otro daļu, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem ir pienākums mēneša laikā no īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību, kā arī valsts nekustamā īpašuma lietošanas vai nomas tiesību rašanās dienas pieteikties pašvaldībā, kuras administratīvajā teritorijā atrodas nekustamais īpašums vai tā daļa.

Lietā nav strīds, ka pieteicēja savu pilnvaras devēju kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju par nekustamo īpašumu, Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldē pieteica 2007.gada 16.martā.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 9.panta piekto daļu savlaicīgu nepieteikšanos pašvaldībā saskaņā ar šā likuma 7.panta otro un otro prim daļu no nodokļa maksātāja piedzen nekustamā īpašuma nodokļa summu, kas maksājama par periodu no nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākuma rašanās dienas, un soda naudu 30 % apmērā no nodokļa summas.

Savukārt, saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta otro daļu, nodokļu administrācija papildus aprēķina nodokļus saskaņā ar konkrēto nodokļu likumiem, ja, nosakot nodokļu maksājuma apmēru, ir pārkāpti likumi, Ministru kabineta noteikumi vai pašvaldības domes (padomes) izdotie saistošie noteikumi, kā arī samazina nodokļa maksājuma apmēru triju gadu laikā pēc likumā noteiktā maksāšanas termiņa.

Tā kā pieteicēja ir uzskatāma par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civililietu tiesas kolēģijas 1997.gada 6.maija

spriedumu civillietā C-1151/8-97, kas stājies likumīgā spēkā 1997.gada 30.maijā, tad atbildētājs ar Lēmumu ir pamatoti veicis nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu par 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs - decembris) 2005. un 2006.gadu un pamatoti aprēķinājis soda naudu par savlaicīgu nepieteikšanos pašvaldībā kā nekustama īpašuma nodokļa maksātājai 30 % apmērā no aprēķinātās nekustamā īpašuma nodokļa summas par 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs - decembris) 2005., 2006.gadu un 2007.gada diviem mēnešiem (janvāris - februāris).

[4.5] Attiecībā uz pieteicējas argumentu, ka uz nekustamā īpašuma, atrodas ēkas un būves, kuras ir citu personu īpašums, atbildētājs norāda, ka šis apstāklis nevar būt par pamatu nekustamā īpašuma nodokļa par zemi neaprēķināšanai, jo spēkā esošās tiesību normas, kas regulē nodokļu jomu, neparedz izņēmuma kārtību nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinam un samaksa vadoties no pušu civiltiesiskajām attiecībām. Par nekustamā īpašuma nodokļa par zemi maksāšanu, saskaņā ar iepriekš norādītajām tiesību normām, ir atbildīgs zemes tiesiskais valdītājs vai īpašnieks, nevis uz zemes esošo ēku vai būvju tiesiskais valdītājs vai īpašnieks. Šajā gadījumā zemes īpašniekam ir civiltiesisks pamats prasīt no ēku un būvju īpašnieka nomas maksu par zemes izmantošanu, no kuras tad iespējams arī sedzams zemes tiesiskajam valdītājam vai īpašniekam aprēķinātais nekustamā īpašuma nodoklis.

Arī LR Augstākās tiesas Senāta administratīvo lietu departaments savā 2004.gada 23.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-217 ir norādījis, ka nodokļa maksāšana tiesību normās noteiktajos gadījumos un kārtībā ir personas publiski tiesisks pienākums pret valsti. Šā pienākuma izpildi un valsts tiesības saņemt noteiktos nodokļu maksājumus nevar ietekmēt nodokļa maksātāja privāttiesiska rakstura strīdi ar citiem privāto tiesību subjektiem.

No augstāk minētā atbildētājs secina, ka tas apstāklis, ka uz zemes esošo ēku un būvju īpašnieks ilgstoši nepiekrīt risināt jautājumu par nomas maksas noteikšanu un maksāšanu, neatbrīvo pieteicēju no pienākuma pieteikties pašvaldībā kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātājamam un savlaicīgi nomaksāt aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli par zemi.

[4.6] Attiecībā uz pieteicējas argumentu, laika periodā no 1997.gada līdz 2007.gada aprīlim, nekustamā īpašuma nodoklis par nekustamo īpašumu ir maksāts regulāri un šos nekustamā īpašuma nodokļu maksājumus izdarīja faktiskais zemes lietotājs un valdītājs - ēku un būvju īpašnieks, un līdz ar to Rīgas pilsētas pašvaldības budžetam nav nodarīts kaitējums, jo nekādi nodokļu parādi par iepriekšējo laika periodu par šo zemes gabalu Rīgas pilsētai nav bijuši, atbildētājs norāda, ka saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantu, gadījumā, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs.

Līdz ar to gadījumā, ja Pieteicēja uzskata, ka tās vietā nekustamā īpašuma nodokli par strīdus periodu ir nomaksājusi kāda trešā persona, tad šādus pierādījumus nodokļu administrācijā vai tiesā ir jāiesniedz, un tos arī var iesniegt, tikai pats nodokļu maksātājs.

Papildus atbildētājs paskaidro, ka gadījumā, ja savulaik nodokļu maksājumus ir veikusi kāda trešā persona nodokļu maksātāja vietā, tad nodokļu administrācijai ir iesniedzams šās trešās personas iesniegums, kas tai dotu likumisku pamatu no trešajām personām pašvaldības budžetā saņemtās naudas summas novirzīt uz konkrētā nodokļa maksātāja nekustamā īpašuma nodokļa samaksas uzskaites kontu. Līdz šāda iesnieguma

iesniegšanai, nodokļu administrācijai nav tiesiska pamata no trešajām personām saņemtos līdzekļus ieskaitīt citu nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju nodokļu samaksas uzskaites kontos.

[5] Savā pieteikumā Administratīvajai rajona tiesai pieteicēja izsaka piekrišanu lietas skatīšanai rakstveida procesā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu, ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs (..), tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā). (..)

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka lietu iespējams skatīt rakstveida procesā.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 114.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot pieteicēja un atbildētāja iesniegtos rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar lietas apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 103.pantu administratīvā procesa tiesā būtība ir tiesas kontrole pār iestādes izdotā administratīvā akta tiesiskumu vai lietderības apsvērumiem rīcības brīvības ietvaros.

Administratīvajā procesā tiesa noskaidro, vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, vai tas atbilst materiālo tiesību normām, un vai administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu.

Tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde ir rīkojusies saskaņā ar procesuālajām un materiālajām tiesību normām.

Lietderības apsvērumi tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

[8] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta ceturtajai daļai, iestāde administratīvo aktu pamato ar Satversmi, likumiem, Ministru kabineta noteikumiem (..), kā arī vispārējiem tiesību principiem. Pamatojumā norāda attiecīgā normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 250.panta otrajā daļā noteiktajam, tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs Lēmumu pamatojis ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.panta pirmās daļas 1. un 4.punktu, 23.panta otro daļu, likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu un trešās daļas 1.punktu, 4.panta ceturto daļu, 7.panta pirmo un otro daļu, 9.panta piekto daļu, kā arī Administratīvā procesa likuma 65.panta pirmo daļu, 81.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu.

[10] Tiesa konstatē lietā sekojošus faktiskos apstākļus.

[10.1] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 1997.gada spriedumu civillietā C-1151/8-97, kas stājās spēkā 1997.gada 30.maijā, pieteicējai atzītas un atjaunotas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu. (lietas lapa 45-49)

[10.2] Nekustamais īpašums tika uzmērīts 1999.gada 23.jūlijā, savukārt 2002.gada 8.aprīlī Rīgas domes Finanšu departamenta Ziemeļu rajona finanšu nodaļā tika iesniegts nekustamā īpašuma robežu plāns. (lietas lapa 52)

[10.3] Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas nekustamā īpašuma nodokļu maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsaraksti pēc stāvokļa uz 2004.gada 1.janvāri, 2005.gada 1.janvāri, 2006.gada 1.janvāri un 2007.gada 1.janvāri, kuros norādīta nekustamā īpašuma platība, kas atbilst zemes robežu plānam un kadastrālā vertība. (lietas lapa 53-56)

[10.4] 2007.gada 15.jūnijā Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvalde pieņēma sākotnējo lēmumu. (lietas lapa 9-12)

[10.5] Pieteicēja to apstrīdēja daļā, ar kuru pieteicējai par nekustamo īpašumu aprēķināts nekustamā īpašuma nodoklis par 2006.gadu 222,09 latu apmērā, par 2005.gadu 222,09 latu apmērā un par 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs – decembris) 111,04 latu apmērā, kā arī soda nauda par savlaicīgu nepieteikšanos pašvaldībā kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātājai par 2004.gada 6 mēnešiem (jūlijs – decembris) 33,31 latu apmērā, par 2005.gadu 66,63 latu apmērā, par 2006.gadu 66,63 latu apmērā un par 2007.gada 2 mēnešiem (janvāris - februāris) 11 latu apmērā, kas samaksājama 30 dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas. Savā iesniegumā pieteicēja lūdz rast iespēju grozīt atbildētāja sākotnējo lēmumu, izslēdzot no tā 1.punkta 1.3., 1.4., 1.5.apakšpunktus, kā arī 2.punktā aprēķināto soda naudu. (lietas lapa 27-29)

[10.7] Saskaņā ar Rīgas domes priekšsēdētāja 2007.gada 20.jūlija rezolūciju un Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu, Rīgas domes Audita un revīzijas pārvalde 2007.gada 24.jūlijā nosūtīja pieteicējas pilnvarotai personai vēstuli Nr.PAR-07-44-ap, ar uzaicinājumu darīt zināmu savu viedokli un argumentus par sākotnējo lēmumu ierodoties Rīgas domes Audita un revīzijas pārvaldē, Mazajā Jaunielā 5-5.

Minētajā atbildētāja iestādē pieteicējas pārstāve ieradās 2007.gada 7.augustā un papildus iesniegumā minētajam norādīja, ka viņa nav pasūtījusi un viņai nav zināms par administratīvajā lietā esošo zemes robežu plānu, tas nekad nav reģistrēts Valsts kadastra reģistrā.

Mērījumi, kurus ir pasūtījusi pieteicējas pilnvarotā persona, ir veikti 2006.gadā, tādējādi iesniedzēja uzskata, ka iemērīšana dabā notikusi tikai 2006.gadā.

Arī zemes gabala zemes robežu plāni izstrādāti tikai 2006.gadā, tā kā pastāvēja strīds ar uz zemes gabala atrodošos ēku īpašnieku. (lietas lapa 30-31)

[10.8] Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Geopols" mērnieka *A.B.* sastādītais zemes robežu plāns nekustamajam īpašumam Rīgā, Gaujas ielā, kadastra Nr.*/dzēsts kadastra numurs/*, platība 2692 kv.m, kas reģistrēts Nekustamā īpašuma Valsts kadastra informācijas sistēmā 2006.gada 15.decembrī. (lietas lapa 34 un 37)

[10.9] Zemesgrāmatu apliecība, kas apliecina pieteicējas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, un reģistrētas 2007.gada 23.janvārī. (lietas lapa 32)

[10.10] Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas 2007.gada 2.maija vēstule Nr.2A-4.4/2792 par to, ka saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā uz pieteicējas vārda. (lietas lapa 33)

[10.11] Atbildētājs ar Lēmumu sākotnējo lēmumu atstāja spēkā negrozītu. (lietas lapa 14-21)

[11] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētājs pamatoti pieteicējai aprēķināja nekustamā īpašuma nodokli par 2004.gada 6 mēnešiem, 2005., 2006.gadu un soda naudu par savlaicīgu nepieteikšanos pašvaldībā par 2004.gada 6 mēnešiem, 2005., 2006.gadu un 2007.gada 2 mēnešiem., kā arī soda naudu.

Proti, lietā ir strīds par to, vai atbildētājs pamatoti pieprasīja pieteicējai veikt nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par 2004.-2007.gadu un soda naudu.

[13] Atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmajai daļai ar nekustamā īpašuma nodokli apliek ķermeniskas lietas, kuras atrodas Latvijas Republikas teritorijā un kuras nevar pārvietot no vienas vietas uz otru, tās ārēji nebojājot, - zemi un ēkas (turpmāk - nekustamais īpašums) (..).

Likuma 2.panta pirmā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas un uz līguma vai citādas vienošanās pamata izveidotas šādu personu grupas vai to pārstāvji, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums.

Savukārt saskaņā ar likuma 2.panta trešās daļas 1.punktu par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kurai atbilstoši likumā noteiktās institūcijas lēmumam zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ierādīta (iemērīta) dabā.

Atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 4.panta divpadsmitajai daļai nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsarakstu attiecīgajai pašvaldībai par tās administratīvajā teritorijā esošiem nekustamajiem īpašumiem līdz taksācijas perioda 15.janvārim iesniedz Valsts zemes dienests atbilstoši nekustamā īpašuma valsts kadastrā reģistrētajiem datiem par nekustamo īpašumu uz taksācijas perioda 1.janvāri.

No minētajām tiesību normām izriet, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir Latvijas vai ārvalstu fiziska, kuras īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums. Savukārt par tiesisko valdītāju ir uzskatāma persona, kurai zemes reformas gaitā atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi un zeme ir ierādītā (iemērīta) dabā.

Nekustamā īpašuma nodokļa maksātājam ir pienākums mēneša laikā no īpašuma tiesību vai valdījuma rašanās dienas pieteikties pašvaldībā. Nekustamā īpašuma nodoklis jāsāk maksāt ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma rašanās. Nodokļa maksātāja atbildība par savlaicīgu nepieteikšanos pašvaldībā noteikta likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.pantā.

[14] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējai konkrētajā gadījumā zeme nav nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu, tātad, lai pieteicēju varētu uzskatīt par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" izpratnē, jākonstatē, vai pieteicējai, pirmkārt, ir atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi un, otrkārt, vai zeme ierādīta (iemērīta) dabā.

Lietā nav strīda par to, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 1997.gada spriedumu civillietā C-1151/8-97, kas stājās spēkā 1997.gada 30.maijā, pieteicējai atzītas un atjaunotas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu.

Tomēr lietā ir strīds par to, kad pieteicējai zeme tika ierādīta (iemērīta) dabā.

[15] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka atbildētājs pamatojies uz faktu, ka zemes gabals ir uzmērīts jau 1999.gada 23.jūlijā, par ko atbildētājs saņēmis informāciju 2002.gada 8.aprīlī, un zemes gabala uzmērījums ir reģistrēts Valsts zemes dienestā, ko apliecina lietā esošie Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas nekustamā īpašuma nodokļu maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsaraksti pēc stāvokļa uz 2004.gada 1.janvāri, 2005.gada 1.janvāri, 2006.gada 1.janvāri un 2007.gada 1.janvāri, kuros norādīta nekustamā īpašuma platība, kas atbilst lietā esošajam zemes robežu plānam un kadastrālā vērtība.

Savukārt pieteicēja ir iesniegusi 2006.gada 10.oktobra zemes robežu plānu, ar atzīmi, ka minētā informācija reģistrēta Nekustamā īpašuma Valsts kadastra informācijas sistēmā 2006.gada 15.decembrī.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments atzinis, ka nelabvēlīgam administratīvajam aktam ir jāsatur pietirekams pamatojums, lai privātpersonai būtu skaidrs, uz kāda pamata tās tiesības vai tiesiskās intereses tiek ierobežotas. Ar pilnīga pamatojuma palīdzību persona tiek pārliecināta par administratīvā akta pareizību. *(skat. 2006.gada 2.maija sprieduma lietā Nr. SKA-146 11.punktu)*

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka šādos apstākļos, kad atbildētāja rīcībā ir divi pretrunīgi pierādījumi par zemes iemērīšanu, kuru izmantošana lēmuma pieņemšanai var novest pie atšķirīga rezultāta, atbildētājs, nenorādot administratīvā akta pamatojumā argumentus, uz kuru pamata noraidītsi pieteicējas iesniegtie pierādījumi, kuru izmantošana lēmuma pieņemšanā novestu pie personai labvēlīga rezultāta, ir pieļāvisu būtisku procesuālu pārkāpumu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāja Lēmums ir atzīstams par prettiesisku un atceļamu.

[16] Savā pieteikumā pieteicēja arī lūgusi jauna administratīvā akta izdošanu, tādējādi, tiesai konkrētajā gadījumā jāpārbauda jauna administratīvā akta izdošanas priekšnosacījumi. Proti, vai pastāv priekšnosacījumi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanu sākot no 2006.gada decembra.

[17] Lai izlemtu par jauna administratīvā akta izdošanu, tiesai jākonstatē, ar kuru brīdi pieteicējai radās pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli.

Kā jau iepriekš [13] norādīts, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir Latvijas vai ārvalstu fiziska, kuras īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums. Par tiesisko valdītāju likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" izpratnē ir uzskatāma persona, kurai zemes reformas gaitā atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi un zeme ir ierādītā (iemērīta) dabā.

Tiesa jau iepriekš [15] konstatējusi, ka atbildētājs Lēmumā pamatojies uz faktu, ka zemes gabals ir uzmērīts jau 1999.gada 23.jūlijā, par ko atbildētājs saņēmis informāciju 2002.gada 8.aprīlī, un zemes gabala uzmērījums ir reģistrēts Valsts zemes dienestā, ko apliecina lietā esošie Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas nekustamā īpašuma nodokļu maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsaraksti pēc stāvokļa uz 2004.gada 1.janvāri, 2005.gada 1.janvāri, 2006.gada 1.janvāri un 2007.gada 1.janvāri, kuros norādīta nekustamā īpašuma platība, kas atbilst lietā esošajam zemes robežu plānam un kadastrālā vērtība.

Savukārt pieteicēja ir iesniegusi 2006.gada 10.oktobra zemes robežu plānu, ar atzīmi, ka minētā informācija reģistrēta Nekustamā īpašuma Valsts kadastra informācijas sistēmā 2006.gada 15.decembrī.

Ivērtējot minētos pierādījumus, tiesa secina, ka priekšroka dodama pieteicējas iesniegtajam pierādījumam par zemes iemērīšanu. Minēto secinājumu tiesa izdarījusi pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[17.1] Kā izriet no lietā esošā 1999.gada 23.jūlija zemes uzmērījuma akta, tad uz tā nav pieteicējas paraksta, kā arī nekādas citas informācijas, ka pieteicēja būtu informēta par zemes uzmērījuma sastādīšanu un viņai tiešām zeme būtu ierādīta dabā. (lietas lapa 52)

[17.2] No pieteicējas iesniegtā zemes robežu plāna izriet, ka robežas noteiktas atbilstoši 1997.gada 9.maija Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumam lietā C-1151/8, 1997.g. un robežu plāns sastādīts pēc 2006.gada uzmērīšanas materiāliem. Uz minētā zemes robežu plāna ir arī atzīme par to, ka 2006.gada 15.decembrī tas reģistrēts Valsts kadastra informācijas sistēmā. Kā izriet no zemes robežu noteikšanas akta, tad pieteicējas pilnvarotā pārstāve ir piedalījusies zemes gabala ierādīšanā dabā, kā arī ir iepazinusies ar zemes robežām, to apstiprinot ar savu parakstu. (lietas lapa 34 un 37)

[17.3] Tiesa atzīst par nepamatotu atbildētāja atsauci uz to, ka atbildētāja rīcībā esošais zemes gabala uzmērījums ir reģistrēts Valsts zemes dienestā, ko apliecina lietā esošie Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas nekustamā īpašuma nodokļu maksātāju un ar nodokli apliekamo objektu pamatsaraksti pēc stāvokļa uz 2004.gada 1.janvāri, 2005.gada 1.janvāri, 2006.gada 1.janvāri un 2007.gada 1.janvāri, kuros norādīta nekustamā īpašuma platība, kas atbilst lietā esošajam zemes robežu plānam un kadastrālā vertība.

Tiesas ieskatā minētā atsauce uz minētajiem pamatsarakstiem ir napamatota tādējādi, ka no šiem pamatsarakstiem neizriet , ka pieteicēja būtu konkrētā nekustamā īpašuma tiesiskā valdītāja, kā arī neizriet, ka pieteicējai konkrētais nekustamais īpašums būtu ierādīts (iemērīts) dabā.

[17.4] Turklāt ar Rīgas apgabaltiesas 1997.gada 9.maija spriedumu pieteicējai tikai atzītas un atjaunotas īpašuma tiesības, tomēr šajā spriedumā norādīts, ka zemes gabala platība precizējama pēc iemērīšanas dabā.

Tādējādi, tiesas ieskatā, ar minētā tiesas sprieduma spēkā stāšanās brīdi pieteicēja vēl nebija kļuvusi par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" izpratnē, jo zeme vēl nebija ierādīta dabā un pieteicēja vēl nebija tiesīga realizēt savas valdījuma tiesības. Šadas tiesības pieteicējai radās tikai pēc zemes ierādīšanas (iemērīšanas) dabā.

[17.5] Turklāt no lietas materiāliem tiesa nekonstatē, ka atbildētājs jau no 2002.gada maija mēneša līdz Lēmuma pieņemšanai būtu sastādījis un nosūtījis pieteicējai nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojumus, ja uzskatīja pieteicēju par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju. Tiesas ieskatā minētais apstāklis vien norāda uz atbildētāja rīcības nepamatotību Lēmuma pieņemšanā.

[17.6] Ivērojot minētos apsvērumus, tiesa nerod apstiprinājumu faktam, ka pieteicējai konkrētais neklustamais īpašums tika ierādīts (iemērīts) dabā jau 1999.gada 23.jūlijā, jo lietā tam nav neviena pierādījuma, turklāt arī pati pieteicēja šādu faktu noliedz.

[18] Ievērojot iepriekš [17] konstatēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja ir kļuvusi par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju, likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" izpratnē, ar brīdi, kad nekustamais īpašums viņai ierādīts (iemērīts) dabā, proti, ar 2006.gada 15.decembri.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka pieteicējai nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums iestājās ar brīdi, kad nekustamais īpašums tika ierādīts (iemērīts) dabā, proti, ar 2007.gada 15.decembri.

[19] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodoklis jāsāk maksāt ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību (..) rašanās attiecīgi vienas trešdaļas, divu trešdaļu vai pilna ceturkšņa nodokļa summas apjomā.

Savukār šī panta otrā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem ir pienākums mēneša laikā no īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību (..) rašanās dienas pieteikties pašvaldībā, kuras administratīvajā teritorijā atrodas nekustamais īpašums vai tā daļa.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējas pilnvarotā pārstāve kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja pieteikusies attiecīgajā pašvaldībā tikai 2007.gada 16.martā. (lietas lapa 50-51)

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicēja nav ievērojusi likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmās un otrās daļas prasības, proti, nav pieteikusies kā nodokļu maksātājs viena mēneša laikā no valdījuma tiesību rašanās brīža, kā arī no šī brīža nav uzsākusi nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanu.

[20] Ievērojot iepriekš minēto, tiesa secina, ka lietā ir konstatēti priekšnoteikumi jauna administratīvā akta izdošanai.

Ņemot vērā iepriekš konstatētos apstākļus, tiesa atzīst, ka par pamatotu un apmierināmu pieteicējas prasījumu par jauna administratīvā akta izdošanu, proti, pienākuma uzlikšanu atbildētājam izdot jaunu nekustamā īpašuma maksāšanas paziņojumu par pieteicējai piederošo nekustamo īpašumu, ievērojot, ka uz minēto nekustamo īpašumu zemes mērījumi Nekustamā īpašumavalsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēti 2006.gada decembrī.

[21] Tā kā konkrētajā lietā tiesa atbildētāja Lēmumu ir atzinusi par prettiesisku un atceļamu, bet likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" paredz obligātā administratīvā akta izdošanu, turklāt arī pieteicēja ir prasījusi jauna administratīvā akta izdošanu, savukārt jauna administratīvā akta izdošana saskaņā ar minētajām tiesību normām ir atbildētāja kompetencē, tiesa uzliek par pienākumu atbildētājam mēneša laikā no šā sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot jaunu administratīvo aktu, ievērojot šajā spriedumā konstatētos faktus, izdarītos apsvērumus un to juridisko vērtējumu.

[22] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tiesa konstatē, ka pieteicējas pilnvarotā pārstāve 2007.gada 11.septembrī ir samaksājusi valsts nodevu par darbību veikšanu Administratīvajā rajona tiesā 10 latu apmērā.

Ņemot vērā, ka tiesa ir apmierinājusi pieteicējas pieteikumu, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu ir pamats piespriest no atbildētāja par labu pieteicējai viņas samaksāto valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 253.panta pirmo daļu, 254.panta pirmo daļu un 289. – 291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

Dz.B. pilnvarotās pārstāves *I.S.* pieteikumu par Rīgas domes 2007.gada 15.augusta lēmuma Nr.1-43/RD-07-875-ap atcelšanu un jauna administratīvā akta izdošanu apmierināt.

Atcelt Rīgas domes 2007.gada 15.augusta lēmumu Nr.1-43/RD-07-875-ap ar tā pieņemšanas dienu.

Uzlikt par pienākumu Rīgas domei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās izdot jaunu administratīvo aktu, ņemot vērā spriedumā konstatētos faktus un to juridisko vērtējumu.

Piedzīt no atbildētāja – Rīgas domes, par labu pieteicējai viņas samaksāto valsts nodevu 10 latu apmērā.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts un parakstīts 2008.gada 30.aprīlī.

Tiesnese /paraksts/ I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Petrovska

Rīgā, 2007.gada 30.aprīlī.